

ligt paa et Skjøn. Dette Skjøn turde jeg ikke paatage mig paa en faadan Maade, at jeg drog en definitivt beſtemt Grændſe i Loven. Jeg ønskede at komme til et Reſultat i ſaa Henſeende ved at hørſte Nytte af de Erfaringer, ſom fra alle Landets Egne medbragtes til Rigsdagen, og ſom vilde kunne give en værdifuld Veiledning til Afgjørelſen af dette Spørgsmaal. Naar jeg derfor ſatte Grændſen til 2,500 Kr., var det, fordi det, naar man kom ud over denne Grændſe, var muligt at faae Laan i de større Kreditforeninger, men ingenlunde fordi jeg dermed med Beſtemthed vilde betegne, at en Eiendom til 2,500 Kroners Værdi var en Eiendom af den Betydning, at en Mand, der eier en ſaadan Eiendom eller en Eiendom ſelv af noget større Værdi, ikke ſkulde trænge til den Underſtøttelse, ſom Lovforſlaget tilbyder. Allerede ved Sagens 1ſte Behandling i dette Thing udtalte ikke ſaa Medlemmer deres Formodning om, at Grændſen var ſat for lavt. Der blev ſtillet et Vædringsforſlag i ſaa Henſeende, og dette Vædringsforſlag vandt en ikke ubetydelig Tilflutning, uagtet jeg paa det Standpunkt af Sagen ikke fandt mig foranlediget til at yde det min Underſtøttelse, men ſtemte mod det. Sagen var nemlig den, at jeg ſlet ikke var ſikker paa, om den foreslaaede ikke var en temmelig lav Grændſe, naar man i det Hele taget vilde gaa til en Forhøiſe, og desuden ønskede jeg i ethvert Tilfælde at høre Udtalelſer fra den anden Del af Rigsdagen, førend jeg tog min Beſtemmelse med Henſyn til, hvad jeg vilde tilraade i den Henſeende. Jeg har været forberedt paa den Indſigelse, ſom den ærede Ordfører for Mindretallet i det Udvalg, ſom har været neſtat angaaende denne Sag, kom med, at, naar man vilde paalægge Staten en Forpligtelse til at komme viſe betrængte Medlemmer af Samfundet til Hjælp, ſaa burde man ogſaa indſtrænge ſig til dem, om hvilke man med Viſhed kunde ſige, at de ere trængende, og videre burde man ikke gaa. Da nu det Forſlag, der foreligger, ſigter til en Udvidelse i en ikke ubetydelig Grad af Lovforſlagets Omraade, var jeg ſikker paa, at det ærede Medlem og de, der ſlutte ſig til ham, vilde modſætte ſig det, men jeg havde dog troet, at det ærede Medlem vilde erkende, at, naar hans væſentligſte Modſtand mod Lovforſlaget har været rettet mod Statsgarantien og den Fare for Statskaſſen, ſom deraf kunde flyde, ſaa formindſtes denne Fare for Statskaſſen, naar man i Kreditforeningen optager Eiendomme af en noget større Betydning end dem, der ere tagerede til høiſt 2,500 Kr. Det er idetmindſte mig ganſke klart, at, naar man medtager Eiendomme af noget større Værdi, med et noget større Jordtilliggende, vil man ikke blot forringe Faren for Statskaſſen men ogſaa forringe Faren

ved det ſolidariſke Anſvar. Der er fra forſkjellige Sider udtalt Tvivl om, at en ſaadan Forening vilde være iſtand til at bære ſine Administrationsomkoſtninger, men ogſaa i den Henſeende forekommer det mig klart, at, naar Kreditforeningens Omraade udvides, naar den virker med større Kapitaler, bliver Udſigten til, at Administrationsomkoſtningerne ikke ville blive altfor byrdefulde for Anſtalten, lyſere. Et Moment, ſom er tillagt en ikke ringe Betydning i Rigsdagen med Henſyn til det foreliggende Spørgsmaal, er det, at man venter gennem diſſe Laan at kunne bidrage til, at Gierne af ſmaa Eiendomme blive ſatte iſtand til paa en bedre og mere indbringende Maade end hidtil at dyrke deres Jord, ſaaſvæmt der ſkulde trænges til Driftslaan for adſkillige Giere af mindre Eiendomme. Men ogſaa i den Henſeende forekommer det mig, at Lovforſlaget virker bedre og faar en større Virkeſteds, naar man blandt dem, ſom man giver Afgang til Laan af diſſe Kreditforeninger, ogſaa har ſaadanne, der have Eiendomme, hvis Jordtilliggende ikke er altfor ubetydeligt. Spørger man nu, hvis Grændſen ſættes høiere end til 2,500 Kr. f. Ex. til 4 à 5,000 Kr., hvilket det nu er, viſiterer man ſaa dog ikke her at komme til at yde Statshjælp til ſaadanne Folk, ſom ikke trænge dertil, gaar man ikke udenfor Lovens Henſigt, der kun er at komme dem til Hjælp, der virkelig trænge til Hjælp paa dette Omraade, ſaa ſiger jeg, at en Mand, der eier en Eiendom af 4,000 Kr. Værdi, eier i alle Tilfælde en meget lille Eiendom. Ligger den i Syl-land, vil det paa bedre Egne betyde, at vedkommende Mand eier en Eiendom, hvorpaa der kan holdes en Ko, ligger den i de magre og daarligere Egne, betyder det en ſaadan Eiendom, hvorpaa der vel til Lævelighed kan holdes 2 Køer, men man bliver da nøbſaget til paa anden Maade at ſtaffe Noget tilveie til Køernes Ernæring om Vinteren. Og gaar man til Dørne, er det en Eiendom med et overordentlig lille Jordtilliggende, ja der kan være Exempler paa, at der ikke er andet Tilliggende end en Have. Jeg mener, at en Mand, der er i Beſiddelse af en Eiendom af den Størrelſe, maa i alle Tilfælde ſiges at være en Mand, der virker under meget ſmaa Forhold og ſiddet i meget ſmaa Raar, og er han oven i Kjøbet nøbſaget til at ſøge Laan i ſin Eiendom, er han en fattig Mand. Jeg tror, at det ikke vil kunne modſiges, at det ikke er en utidig Ønſten med Statens Penge, om man gjør det muligt for en Mand, der lever under ſaadanne Raar, at kunne erhverve ſig Laan paa Villfaar, der ikke ere altfor byrdefulde. Det er min Opfattelse af Sagen, og ſom jeg i det andet Thing har udtalt, vil jeg bidrage, hvad jeg formaar, til, at et Forſlag ſom det, der er ſtillet af den ærede Lands- thingsmand her ligeoverfor mig, kan vinde Ind-